

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
PEDAGÓGIAI KAR

Közösségszervezés alapképzési szak

záróvizsga-tételsor

- Segédanyag a záróvizsgára történő felkészüléshez -

2024/2025. tanév

1. Az emberi magatartás társadalmi szabályozásának alapelemei

Mutassa be az emberi magatartás társadalmi szabályozásának alapelemeit! Ezen belül térjen ki a viselkedést szabályozó eszközökre (normák, szerepek stb.), az ezeket megteremtő és az ezekkel élő társadalmi egységekre (egyének, a csoportok különböző szintjei és formái, stb), valamint az így kialakult folyamatokra (szocializáció, társadalmi kontroll stb.) Mutassa be a legjellemzőbb társadalmi problémákat (illetve válasszon ki egy konkrét bemutatandó társadalmi problémát), valamint az ezekre adható közösségi és társadalmi szintű válaszokat, megoldási lehetőségeket!

Irodalom:

- Morel Gyula: Szociológia. OMC Bécs, 1989., Semmelweis Egyetem, 2007.
- Popper, Karl: „A társadalomtudományok logikája” 279-301.o. in: Papp Zsolt (szerk.): Tény, érték, ideológia.
- Budapest, Gondolat, 1976
- Giddens, Anthony: Szociológia. Budapest, Osiris, 2008. ISBN: 978-963-389-984-7
- Popper, Karl: „A társadalomtudományok logikája” 279-301.o. in Papp Zsolt (szerk.): Tény, érték, ideológia.
- Budapest, Gondolat, 1976. ISBN: 963-280-262-4
- Sárkány Péter: Szociálpedagógiai elméletek. Budapest, Jel, 2011. ISBN:978-615-5147-07-4
- Bodor Péter (szerk.): Szavak, képek, jelentés. Kvalitatív olvasókönyv. Budapest, L'Harmattan, 2013. ISBN: 978-963-236-646-3

2. Információs társadalom

Értelmezze az információs társadalom fogalmát, térjen ki az egyes társadalmi generációkra, valamint ezek digitális kultúrához való viszonyulására! Elemesse a digitalizációhoz köthető társadalmi folyamatokat, Ismertesse a kommunikáció, a tanulás és a munka világa területén bekövetkező változásokat. Mutassa be az online nyilvánosság szerkezetét, a virtuális és valós közösségeket. Ismertesse a digitális paradigmaváltáshoz és a hálózatosodáshoz kapcsolódó technológiai környezet fejlődésének meghatározó állomásait!

Irodalom:

- Dessewffy Tibor: Digitális szociológia TYPOTEX, Budapest, 2019.
- Dr. Heitner, Devorah: Képernyőtudatos család - Hogyan neveljük digitális benszülöttekből digitális írástudókat? HVG Könyvek, Budapest, 2018.
- Bessenyei István: A digitális benszülöttek új tudása és az iskola. Oktatás-Informatika, 2010, 2. évf., 1–2. sz., 24–31.
- Szabados Sándor: Digitális benszülöttek. Oktatás-Informatika, 2009, 1. sz., 19–23.

- RAB Árpád (2007): Digitális kultúra. A digitalizált és a digitális platformon létrejött kultúra. In: Pintér Róbert (szerk.): Az információs társadalom. Az elmélettől a politikai gyakorlatig. Tankönyv. Budapest: GONDOLAT – ÚJ MANDÁTUM, 2007, 182–200.
- Castells, Manuel: A hálózati társadalom kialakulása. GONDOLAT, Budapest, 2005.
- Barabási Albert-László: Behálózva. A hálózatok új tudománya. MAGYAR KÖNYVKLUB, Budapest, 2003.

3. Az informatikai biztonság fogalma, modellje, színterei

Értelmezze az informatikai biztonság fogalmát, modelljét, színtereit. Térjen ki a lehetséges kockázattípusokra és ezek kezelésének lehetőségére. Mutasson be jó gyakorlatokat, iránymutatásokat, keretrendszereket a kiberbiztonság területén. Ismertesse a világháló használatának veszélyeit, tárgyalja a kockázatos online magatartásformákat, mentálhigiénés kockázati tényezőket, kiemelve a gyermekek lehetséges kiszolgáltatottságát. Mutasson be védőszoftvereket különböző eljárásokat, szülői és nevelői protokollokat.

Irodalom:

- Fekete Imre: Modern átverések - avagy IT biztonság a hétköznapokban BBS-Info Kft., 2019.
- Göcs László: A digitális világ biztonságos használata: Internet és informatikai biztonság. Hírös Szabadegyetem, Kecskemét, 2018.
- Holló Csaba: Álprofilok használata az etikus és biztonságos internethasználat tanításában, INFODIDACT 2018.
- Alter, Adam: Ellenálthatatlan - Hogyan okoz függőséget a technológia? HVG Könyvek, Budapest 2017.
- Kevin Mitnick: A behatolás művészete, PERFACT-PRO Kft.; 2006.
- 1139/2013. (III. 21.) Korm. határozat Magyarország Nemzeti Kiberbiztonsági stratégiájáról
- Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Információ- és Tudásmenedzsment Tanszék Biztonság Menedzsment Csoport; Az informatikai biztonság fogalmainak gyűjteménye; Ajánlás ; 1.0 változat; 2003.

4. A közösség fogalma és típusai

Határozza meg a közösség fogalmát, mutassa be ennek főbb típusait! Mutassa be egy konkrét helyzet, projekt ismertetésével a közösségi munka helyi meghatározottságait (feltételek, adottságok, lehetőségek, korlátok), a konkrét problémákat. Beszéljen ezzel kapcsolatban a közösségi munka korosztályos sajátosságairól, a lehetséges eszközökről. Mutassa be a közösség-szervezés folyamatát, a közösséggé alakulás fázisait és az ezekhez kapcsolódó közösség-szervezési feladatokat. Ismertesse az együttműködés (belső és külső) koncepcióját,

ennek szükségességét, a lehetőségeket és a korlátokat. Végül mutassa be a projekt létrejöttének és folyamatának hatását az érintett közösségre.

Irodalom:

- N. Kollár Katalin – Rapos Nóra: A társas, társadalmi viszonyok, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2015.
[HTTPS://WWW.ELTEREADER.HU/MEDIA/2015/11/TANAR_LESZEK_READER.PDF](https://www.eltereader.hu/media/2015/11/TANAR_LESZEK_READER.PDF)
- Fábry Béla – Trencsényi László (szerk.): Keresztény kultúra és közössépedagógia, MPT, Budapest, 2019
- Mérei Ferenc: Közösségek rejtett hálózata. Szociometriai értelmezés, Osiris Kiadó, Budapest, 2004
- N. Kollár Katalin – Hoffmann Tamás: A társas kapcsolatok fejlesztésének lehetőségei az óvodai és az iskolai nevelésben, in: Gyermeknevelés, 2024., 12. Évf. 1. sz., 119-142.
<https://ojs.elte.hu/gyermekneveles/article/view/8242/6645>
- Pataki Ferenc: Nevelés-ügyek. Társadalompedagógiai írások, Aula Kiadó, Budapest, 2003
- Muskovits István (szerk.): Közösségi játékok általános iskolásoknak, Raabe Kiadó, Budapest, 2011
- Járó Katalin: Osztálytükör. Szociális kompetenciák fejlesztése és konfliktusrendezés csoportmódszerekkel.
- Módszertani útmutató, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2015.
https://www.eltereader.hu/media/2016/02/IP35_READER.pdf
- Mészáros Aranka (szerk.): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2004

5. Egyházi közösségi és kulturális események szervezése (gyakorlati példák)

Mutassa be azokat a sajátosságokat, melyek az egyházi rendezvények specialitásai! Mik a rendezvény előkészítésének specialitásai? Milyen protokoll kérdések merülnek fel az előkészítés és a lebonyolítás során? Mik egy egyházi rendezvény kivételei az állami szabályok alól?

Irodalom:

- Monostori László: Közszolgálati protokoll V. könyv (Egyházi protokoll) (2016), NKE, Budapest

6. Pályázatok menedzsmentje

Mutassa be a pályázatok életciklusát és az egyes szakaszok jellemzőit! Milyen feladata van a projektmenedzsernek az egyes szakaszokban? Milyen vezetői dilemmák merülnek fel az egyes szakaszokban? Milyen tipikus problémákra kell felkészülnie a projektmenedzsernek az egyes szakaszokban?

Irodalom:

- A Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő pályázataihoz kapcsolódó általános szerződési feltételek, kommunikációs útmutatók, pályázati kiírások
- Jarjabka Ákos et al.: Projektmenedzsment ismeretek. PTE, Pécs, 2020.
<https://pea.lib.pte.hu/bitstream/handle/pea/23663/jarjabka-akos-projektmenedzsment-ismeretek-pte-ktk-pecs-2020.pdf>
- Szűcs István – Nagy Adrián Szilárd: A projektmenedzsment gyakorlata. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2015. <https://dea.lib.unideb.hu/items/2aa21315-d5a9-4a45-bcb1-f7064ed914df>

7. A felnőttképzés keretei

Mutassa be a felnőttképzés intézményi kereteit! Mik a feltételei a felnőttképzés indításának? Milyen típusú felnőttképzéseket lehet indítani? A felnőttképzés EKKR/MKKR és ISCED besorolása. A mikrotanúsítványok helye a felnőttképzés rendszerében.

Irodalom:

- Az oktatási programok egységes nemzetközi osztályozási rendszere, ISCED 2011.
https://www.ksh.hu/docs/osztalyozasok/isced/isced_2011_tartalom.pdf
- Az európai képesítési keretrendszer: középpontban a tanulmányi, a munkahelyi és a határokon átvívelő mobilitás támogatása. Európai Unió, 2019.
<https://europa.eu/europass/system/files/2020-05/EQF%20Brochure-HU.pdf>
- Eurydice: 2.5 Magyarország: Az Országos Képesítési Keretrendszer.
<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/hu/national-education-systems/hungary/magyarorszag-az-orszagos-kepesitesi-keretrendszer>
- Magyar Képesítési Keretrendszer. <https://www.magyarkepesites.hu/>
- A TANÁCS AJÁNLÁSA az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról (EGT-vonatkozású szöveg) (2018. május 22.) (2018/C 189/01)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=EN)
- 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről.
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300077.tv>
- 11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról.
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2000011.kor>

- Jogértelmezési segédlet.
https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=2395&Itemid=0
- IKK oldala: <https://ikk.hu/>
- Tolnai, Ágnes: Mikrotanúsítványokkal kapcsolatos kérdések a felsőoktatásban. Danubius Noster, 2023/4. 135-150.
<https://ejf.hu/sites/default/files/DN/2023/04/10Tolnai%20Agnes-MIKROTANUSITVANYOKKAL%20KAPCSOLATOS%20KERDESEK.pdf>

8. A felnőttképzés módszertani sajátosságai

Mutassa be az oktatás szintjeihez viszonyítva a felnőttképzés módszertani sajátosságait! Milyen kapcsolatban vannak az alkalmazott módszerek az EKKR-rel és az MKKR-rel? Mi a szerepe és helye a formális, non-formális és az informális tanulásnak?

Irodalom:

- Szelei, Antónia - Malatyinszki, Szilárd: A felnőttképzés értékei napjainkban. In: Árpási, Zoltán; Gurzó, Imre (szerk.) Felelős turizmus: nemzetközi tudományos konferencia. Alapítvány a Felsőfokú Közgazdasági Képzésért Békés Megyében, Békéscsaba, 2017. 103-111. oldal https://www.researchgate.net/profile/Malatyinszki-Szilard/publication/339508557_A_felnottkepzes_ertekei_napjainkban/links/5e567e36299bf1bdb83b9199/A-felnottkepzes-ertekei-napjainkban.pdf
- Feketéné Szakos Éva: Az élményorientált, innovatív felnőttkori tanulás támogatása. Opus Educatio, 9. évf. 1. szám 40-47. oldal <http://opuseteducatio.hu/index.php/opusHU/article/view/487/880>
- Az európai képesítési keretrendszer: középpontban a tanulmányi, a munkahelyi és a határokon átívelő mobilitás támogatása. Európai Unió, 2019. <https://europa.eu/europass/system/files/2020-05/EQF%20Brochure-HU.pdf>
- Eurydice: 2.5 Magyarország: Az Országos Képesítési Keretrendszer. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/hu/national-education-systems/hungary/magyarorszag-az-orszagos-kepeses-keretrendszer>
- Magyar Képesítési Keretrendszer. <https://www.magyarkepeses.hu/>

9. A család fogalma és értelmezési módjai

Ismertesse a család fogalmának néhány lehetséges értelmezési módját! Mutassa be a család, mint rendszer történeti változását, a családi funkciók átalakulásának folyamatát. Mutassa be a család és a háztartás értelmezésének lehetőségeit és ismertessen néhány példát ezekre. Beszéljen a családi életciklusokról, az életciklusok mentén kialakuló konfliktusokról (okok, konfliktuskezelési stratégiák, családi diszfunkciók stb.) mutassa be (lehetőleg konkrét példákon keresztül) a család és az egyéb közösségek funkcionális kapcsolódási lehetőségeit.

Irodalom:

- Kádár, Gabriella: Amit a hallgatónak tudni illik: a család működéséről, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2009 ISBN nélküli
- Neményi Ágnes: Családszociológia, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2010 ISBN 9789731141121
- Schadt, M. (szerk.): Családszociológia, Comenius Oktató és Kiadó Bt., Pécs, 2000 ISBN nélküli
- Útmutató a bölcsődei gondozónők családlátogatásához, BOMI, Budapest, 1993
- Bagdy Emőke – Kalo Jenő - Popper Péter - Ranschburg Jenő: A család: Harcmező és békeziget, Saxum Kiadó, Budapest, 2007 ISBN 9789637168871
- Boreczky Ágnes – Földes Petra: Családok távolból és félközelből, Gondolat Kiadó, Budapest, 2007 ISBN 9636930503

10. Az ifjúság mint társadalmi csoport

Mutassa be az ifjúságot, mint társadalmi csoportot (meghatározási keretek, demográfiai, gazdasági, kulturális stb. jellemzők)! Térjen ki a fiatalokról alkotott kép történeti változásaira, a nemzedékek fogalmára és a nemzedékek közötti főbb kapcsolati- és konfliktushelyzetekre. Mutassa be a napjaink társadalmában a fiatalokra csoportként ható társadalmi, gazdasági és kulturális folyamatokat és hatásokat, külön térjen ki az intézményes nevelés hatására és eszközeire. Mutassa be a "mai fiatalok" legjellemzőbb problémáit, hasonlítsa össze ezeket a megelőző generáció sajátosságaival. Térjen ki a leggyakoribb sztereotípiákra, és azokra a hatásokra, amelyet ezek a fiatalok énképére gyakorolnak. Mutassa be a közösségek szerepét és jelentőségét a fiatalok életében.

Irodalom:

- Székely Levente (szerk.) (2013): Magyar Ifjúság 2012 – Tanulmánykötet. Kutatópont, Budapest
- Nagy Ádám–Székely Levente (szerk.) (2012): Negyedszázad – Ifjúság 2012. Iuvenis Ifjúságszakmai Mű-
- hely – ISZT Alapítvány – Excenter Kutatóközpont – Új Ifjúsági Szemle Alapítvány
- Gábor Kálmán – Jancsák Csaba (szerk.) (2006): Ifjúságszociológia. Szeged
- Ifjúság 2000, 2004, 2008, 2012 gyorsjelentések